

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Alapítvány és kiadóhivatal
Szekszárdi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: Pál
Főv. m. Kiss Pál.

Alapította:

DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy óra 1 K.80.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy óra K2

A Károly kereszt- tesek szavazójoga

Vasárnap délután Kiskunfélegyházán a város függetlenségi érzelmű polgárai népes gyűlést tartottak, amelyen részt vett Károlyi Mihály gróf is, a függetlenségi párt nagy nevével. Az a választójogi program, amelyet a népi vezetők alakítottak, új, demokrata kormány megvalósítani szándékozik. Károlyi grófban lelkes támogatóra talált. Lelelkítő lakó szavak a főlegyházi népgyűlésen a vezér ajkáról elhangzott szavak, amelyek a népnek, a verejtékez, dolgozó tömegnek követelik a választói jogot.

Vérrel pecsételték meg az a megértett igazság, hogy a föld felső részben azok legyenek, akik ezt a hazát megvédték. Programunk kiinduló pontja az általános, egyenlő, tífkos választói jog: csak ennek az alapján tudjuk többi program pontunkat megvalósítani. Szükséges, hogy minél többen, minél előbb megkapják a szavazati jogot, mert csak úgy lehet a békét megszerezni, mert csak úgy lehet a békét megreményezni, ha az egyes országok népei egymással szabadon megértehetik magukat.

Viharzó lelkesedéssel találkoztak a népjogok megadását követelő szavak. És hogy a változott viszonyok, a változó idők jelét érzik a bukott nagyságok, a multak sötét alakjai is, mutatja Tisza grófnak a képviselőházban tegnap elhangzott s nagy ellentmondással találkozó beszéde is.

Már hajlandó lenne kompromisszumot kölni és az ipari munkások részére tekintetbe véve a 24 éves korhatárt, már ő is megadná a választójogot.

De a demokrata kormány nem hajlandó Tiszákkal pakálni és nem aluszni velük ebben a nagy kérdésben. Tisza ajánlata sérti a küzdő hőseket, de sérti a gazdasági és más munkásokat is. Nem földes-foldozásról van szó, hanem a népjogok megadásáról, úgy ahogy a népi igazi barátai, Eszterházy, Justh, Károlyi és partja akarják. A lövészárkok hőseit, a Károly keresztjes vitézeket korra való tekintet nélkül érette tette a harc, a fűrés, szenvedés és hulló vörök arra, hogy megkapják, mert meg kell kaptuk a választói jogot.

Weider az új osztrák kormányelnök

Bécsből jelentik: Az új osztrák kormányelnök Weider, a mostani földművelésügyi miniszter lesz.

Cstromallapot Pétervárott

A Havas agynökség jelenti: Junius 22-én Pétervárott kihirdették az hadijogot.

Elviszik az orosz csapatokat a román frontról

Genéből jelentik: A román fronton megkezdtek az orosz csapatok eltávolítását. A román hadsereget külön frontokban újra szervezik.

44 tiszt és 1800 olasz fogoly.

Vezérkarunk legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.) BUDAPEST, junius 26.

Keleti harcok:

Semmi lényeges esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

Junius hó 25-én császárvadászok és a nyugat-galiciai 57 számú gyalogezred részei alapos előkészítés után a leghatásosabb tüzérségi támogatással vitéz szívós harcokban teljesen visszafoglalták a Sugana völgytől délre fekvő határgerincen még az ellenség kezén levő állásrészeket legénységünk vitéz megatartásának az ellenség minden ellentámadása megghiúsult, eddig itt körülbelül 1800 foglyot, köztük 44 tisztet szállítottak be.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. A vezérkar főnöke.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.) BERLIN, junius 26.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

Az arcvonal mentén a tüzérségek helyenként nagy erővel harcoltak, a gyalogsági állások ellen csak egyes szakaszok irányult, a tűz és többnyire felderítő előretörések előkészítése céljából melyek többször árokharca vezettek.

A német trónörökös hadsereg arcvonala:

Vauxannál junius 21 és 22-én lefolyt harcok óta szilárdan kezünkben levő árkokat franciák erős tűz alatt tartották, élénk harc a Hürtelise majortól északra megtámadták azt a magaslati állást amelyet nemrég elfoglaltunk.

Keleti harcok:

Luektól dényugatra valamint Sri és Dnyeszter között az élénk harci tevékenység tart, többször leöltük az orosz portyázó osztagokat.

LUDENDORFF

Ötven koronás buzaárak

A termés lefoglalásáról szóló rendeletet, amely csak a napokban jelent meg, a legközelebbi napokban követni fogja az a kormányrendelet, amely a gabonaárakat állapítja meg. A közlelmezési hivatal már észlelteiben is elkészítette ennek tervezetét és azt a miniszterelnök elé terjesztette. A gabonaárakról szóló rendelet eddig azért késelt, mert be akarták várni az egész országból beérkező termés-jelentéseket. Ezek részben már be is érkeztek és így megtörténhetett a gabonaárak megállapítása.

A beérkezett termés-jelentések nem egészen kielégítőek. A jelentések szerint az őszi vetés csak közepes és a tavaszi gabonavetés pedig gyönge. Az Országos Közlelmezési Hivatal kidolgozta a gabonaárak maximálásával kapcsolatos rendelkezéseket is és kimondja a javaslat, hogy az új ár a buzánál, amelynél két százaléknál nagyobb idegen keverék nincs és hektoliterenként 76 kilogrammos tiszta súlyú egészséges, rostált buzára vonatkozik. A rozsnál az új ár két százaléknál nem több keveréket tartalmazó hektoliterenként 71 kilogrammos minőségű, az árpánál 64. a zabnál és a kölesnél súly minőségre való tekintet nélkül intézkednek az új árak.

A kibocsájtandó kormányrendelet az 1917. évi termésből eredő rozs, kétszeres, árpa, zab és köles árát országosan szinten és minőségbenki állapította meg és e célból az ország területét csoportokba osztotta föl. Az ország tíz kerületében a buza maximális ára országosan szerint és a minőségnek megfelelően 50—46—44 korona lesz.

Az Országos Közlelmezési Hivatal arra kéri a kormányt, hogy a központok működését egységes irányítás és állandó ellenőrzés alá helyezze és ezt a szervezetet mielőbb léptesse életbe. Az Országos Közlelmezési Hivatal erre vonatkozólag tervezetet dolgozott ki, amely elmondja, hogy a központok új gazdasági rendszert vezettek be, amely ellentétben van a háború előtt fennálló rendszerrel és ez az ellentét közte és az érdekelték közt

folytonosan, nagyon sok esetben minden igaz, komoly ok és alap nélkül való összeütkezésre ad alkalmat. Az új rendszer korlátozta a fogyasztó és termelő rendelkezési szabadságát és a közvetítő kereskedelem érvényesülését, tehát csökkentette a kereseti lehetőségeit, de nem akadályozza meg az áruuzsorát. Kiemeli a tervezet azt is, hogy a szervezet a háborút követő első időkben is fentartandó, de csak a legfontosabb nyersanyagok és szükségleti cikkek tekintetében.

A városi közönség tüzelőfája.

Dr. Petrovics h. polgármester hivatalba lépése óta minden lehető elkövet a lakosság tüzelőfa szükségletének biztosítása végett, a bevásárlás is megkezdte az irányban és érintkezésbe lépett a kereskedőkkel bevásárlás irányában. Vett is a város lát, de mert a bevásárlás a városnak tetemes utánjárását és költséget igényel és anyagi kockázattal is járhatna és mert a város lakosságának tüzelőfa való ellátása mint a múltban, úgy most és a jövőben a kereskedők hivatásos feladatát képezi, a kereskedők elterjesztették a faanyag biztosítására a polgármesternek.

Bejelentették, hogy már jelentékeny mennyiségű tüzelőfa lekötötték a szükséges mennyiséget további bevásárlásokkal is állandóan igyekeznek kiegészíteni, a fa árúllásnál a tisztességes kereskedők hasznára törekednek és a lakosságnak az alábbi árakat számílják fel:

1. A vasútnál átvett és kirakott egy waggon fa — 100 mássa 900 korona.
2. ugyanna a város lakására szállítása 980 korona.
3. a kereskedők üzlettelepén kirakva ölenként a bukhasáb fa 178 kor.
- ölenként a cserhasáb fa 188 korona.
4. üzlettelepén kimérve
 - a) hasábfa 100 kilóként 10 korona.
 - b) hasábfa felvágva 100 kilóként 11 korona.
 - c) felvágva és hasítva 100 kilóként 11 korona 50 fillér.

Mint hogy a város már vett 400 waggon lát, a kereskedők hajlandók est a mennyiséget átvenni és ezért adnak a városnak waggononként 13 koronát. Az általuk beszerzett és beszállított minden waggon fa után pedig 5 koronát. Ha a fa ármaximálás bekövetkezik, természetesen maximális áron fogják adni.

A tanács és állandó választ-

mány fogyasztóknak az elterjesztéssel, elfogadásra ajánlja azt a képviselőtestületnek.

A polgármester törekvését minden tekintetben helyeselni tudjuk, mert a közönség érdekét szívén viselve fáradozása odairányul, hogy a város lakossága a mai áraknak megfelelően hozzájusson a tüzelőanyaghoz.

Efogták a vállali rablógyilkosokat.

Megirtuk, hogy a Nagykárolyi aronszádos Váilaj községben Mándy Géza udvari tanácsos, földbírókos uradalomban két katonát megölte Gonda Antal uradalmi főkönyvelő és az uradalom 9000 korona kérszámát, valamint apró értéktárgyakat elrabolt.

A rablógyilkosság történetét pontosan elmondotta Pácelt József főgépész, aki a gyilkosságnak tanuja volt és a gyilkosságot, a rablók fosztogatását az ágy alól végigszemlélte.

Eljött két órakor Pácelt arra ébredt, hogy az ablak üvegeit megtörték. Berohant Gonda szobájába és lát akarta keltetni. A két katonát azonban utána nyomult és az egyik rávetette magát Gondára, a nyakát addig szorította, amíg a szerencsétlen ember megfulladt. A másik bajnokit vett elő és bele-súrt a még vergődő ember bal mellkasába. Pácelt az ágy alá bujt és a főkönyvelő vére valósággal ömlött a remegő emberre.

A két katonát később kihústa az ágy alól Pácelt, asinnyel összekötötték a lábait és kezét, majd a meggyilkolt Gonda harisnyájával betömte a száját. Később a harisnyát kihústák a tóra körül és megkérdezték tőle, hogy a földbírókos megátlakásában lehet-e pénz? A főgépész tagadó válasza után rikátoztak, hogy amíg elmennek ne merjen szólani és az után újra betömte a száját.

A rablók magukhoz vitték a lakásban található minden érték tárgyat és elmenekültek. Pácelt később visszaszemlélte arra, hogy az egyik gyilkos valószínűleg Vargha Miklós, az uradalom elbocsájtott írónka volt, a másik gyilkost azonban nem látta.

A meggyilkolt embert már fölbontották és megállapították, hogy ha alát nyakának alvásköcsben pusztta késsel való megszorításán folytán beállott fulladás okozta. A szúrás nem volt halálos.

A nagykárolyi esendőrség az elmu't éjszaka közölte a budapesti esendőrséggel, hogy egy szatmári szállásban elfogták Vargha Miklós 10. hozavédgyalogesredbeli népfőkelet, aki bevallotta hogy egy Orosz István nevű tisedessel együtt követték el a vállali rablógyilkosságot. Vargha közölte a esendőrséggel azt is, hogy Orosz felesége egy budapesti hadikörházban van

alkalmasa és Orosz mála tartózkodik.

A budapesti esendőrség megjelent a lakásban, ahol Oroszt alva találták. Nyomban letartóztatták és háskutatást tartottak. A háskutatás alkalmával tizenkét darab 100 két 50 koronás és kisebb bankjegyet, valamint az uradalomból elrabolt apróbb tárgyakat találtak.

Orosz szintén beismerde, hogy Varghával együtt részt vett a rablógyilkosságban. Az elrabolt pénz egy részén ruhát vett, majd mulatozott és később Budapestra utazott. Elmondta, hogy szardán dőlben érkeztek az uradalomba. Egész délután az iroda körül ólákodtak. Ejszaka Vargha oldalagyverével benyomta az ajtót és bement, aszállt ő kiint állott. Kis idő múlva Vargha kijött és est mondta neki: — Az egyikkel végeztem, a másikat az ágy alá dobtam.

Tagadja, hogy a gyilkosságban része lett volna. Orosz feleségét is letartóztatták a esendőrség. Orosz büntetését előléletű ember, súlyos testi sértésért volt többször büntetve.

A kormány választói reformja

Budapestről jelentik: Eszterházy miniszterelnök bemutatókozó beszédjének politikai fontossága lesz a kormány választójogi reformjának bejelentése. Az erről szóló nyilatkozat teljesen precíz, határozott lesz. A miniszterelnök bejelenti a tökösságra vonatkozó tervet. A korhatár 24 év, de ez nem vonatkozik a Károly csapatkeresztesekre.

Tárgyalások a román különbekéről

Az Utro Ruszkiji orosz lap jelentése szerint jassy-i és bukaresti románok között indirekt tárgyalások folynak a Németországgal kötendő különbekéről.

Kiadó földek

A dái részen 42 kis föld (100 négy szögölve) tanya föld gazdasági épületekkel és nyári takarmánnyal ok tóber tő haszonbérbe kiadó, továbbá a szentlőrincen, a Hunfalvi utca égén 1000 négyszögöl szőlőföld ugyszintén a Kúlván utca 27. számú két utcára nyíló porta örökön eladó. Értekezni lehet DIÓSSZILÁGYI JÓZSEFFEL, Kálvin utca 25. sz. a.

Ablakredönyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók. Hírlap: 0114

NAPI HIREK

— Kifogott holttent, A Maros áldozatai közül ma egyet felvetett a város határában a víz s a halászek partra húzták. A főorvos és rendőrhatalóság kiküldöttjei agnoszkálták a hullát, amely Lábó Flórián katona hullája.

— Pogoly munkások érkeztek. Ma délelőtt száz orosz fogolymunkás érkezett Makóra. Azon gazdák, kiknek munkásokra van szükségük szerdán délelőtt a városháza udvarán jelentkezzenek értők.

— Felhívás a borbély iparosokhoz. Szappanközpont értesít, hogy a borbély iparosok mérsékelt árért szappant kapnak, az érdekeltek az ipartes tülelnel tájékoztatást nyerhetnek.

— Talpbőr érkezett. A bőr központtól talpbőr érkezett Török Lajos, Löwinger és Leipzig bőrkereskedőkhöz, a hol az érdekeltek cipész caizma dia iparosok az ipartestület utalványára fognak csak kapni talpbőrt, az utalvány az ipartestületnél a hivatalos órák alatt kaphatók.

SZINHÁZ.

Berky Lili,

Gózon Gyula, K. Balogh Böske és Kovács Andor vendégfelléptei.

Szenzációs művészi élvezetben tesz része ma szerdán és holnap, csütörtökön este Makó város közönségének. Makóra érkezik Berky Lili, fővárosi színművésznő, a legkiválóbb magyar filmprimadonna, kitűnő művésztársai; Gózon Gyula, a budapesti „Apollo” kabaré művésze, K. Balogh Böske és Kovács Andor, az országos híres színművész és konferanszié társaságában, hogy két estét át előadásokat tartsanak a Hollósy Kornélia színházban. Ez alkalommal igazán ritkán kínálkozó művészi estékben lesz alkalma Makó város közönségének gyönyörködni. Berky Lili, a kiváló primadonna, kinek gyönyörű játékát eddig csak a mozi vásznan volt alkalmunk élvezni, személyesen jelenik meg előttünk, hogy ragyogó művésze

tét bemutatassa. Gózon Gyula, a kabaré e nagyszerű művésze csak emelni fogja az előadások fényét. K. Balogh Böske és Kovács Andor igen előnyösen ismerjük a tavalyi Király Ernő esték alkalmából, mikor fellépésükkel igen nagy sikert arattak. Még csak azt jegyezzük meg, hogy kitűnőbbnél-kitűnőbb számok fognak műsorra kerülni, kis operettek, tréfás jelenetek és aktualitások. Reméljük, Makó város közönsége megragadja a kínálkozó alkalmat és mindkét estét zsutolt ház fog tapsolni a kitűnő művészeknek.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(1575)

140. fejezet.

Benedetto.

Kérem az urak egyikét, szíveskedjék felolvasni, amit írt.

A gyorsírók egyike felolvasa Buardellinek egész vallomását. A gésengus csakugy hűledezett.

— Ha kíváncod, a másikt is felolvassa jegyzetét. Olvassa is kérem, nehogy a fiokó később azt állíthassa, hogy egyik a másiktöröl írta le.

Buardelli meg volt semmisülve. Most már látta, hogy nincs számára menekülés. Ekker egyszerre dühösen hátraszegte fejét a hiáltá:

— Vesszen hát ő is!

— Kire eszel, Buardelli?

— Menjének aronnal a lakásomra, és fogják találni az ál montenuovo grófot!

Erre fel pattant a bíró. Erre az emberre már régen félt a foga.

— Mit mondasz? kérdé.

— Ne sokat kérdessen bíró ur, hanem küldjön szonnal a lakásomra. Ott fognak találni egy vén embert, hosszu óz szakállal, arnyóval a szemé fölött! Az a banda feje! Az a híres Del-Monte vagy Montenuovo gróf! Csak néhány nap óta van nálam!

A vizsgálóbíró rögtön szalasztotta embereit a Szent Márk-tér 15-ik szám alá.

As lass ám csak jó fogás, ha a banda kirhedi fejét, akit oly bürgön heresnek, kézrekeríthetik.

(Folyt. köv.)

Patkányfogó

KUTYA megvételre kerestetik
Gim a kiadóhivatalban.

A szezon legnagyobb művészi szenzációja!

a Hollósy Kornélia színházban

BERKY LILI

színművésznő, a legkiválóbb magyar filmprimadonna vendégjátékai,

június 27-én és 28-án, szerdán és csütörtökön.

Fellépnek még:

GÓZON GYULA

a budapesti Apollo kabaré művésze

K. BALOGH BÖSKE

színművésznő.

KOVÁCS ANDOR

színművész konferanszié.

Modern higiénikus szépségápolás (kozmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday utca 49.

Szeplős, májfoltos, miltászeses, pattanásos arcról minden hibát eltávolítok, ráncos, öregedő petyhüdt arcot simává, üdévé tesz

vibráció svéd arcmassazázs
Arohámlassztást a legideálisabb, a legtökéletesebb alapon végzek Dr. Kalmayer berlini professzor módszerén után. A legkiválóbb aróspoló krémek, puderek stb. kaphatók. Aróspolás és zománcosítás játányos bérletben. Diszkrét kezelést hányilag végzek. Ondolálás, manikűr. Fogad délelőtt 10 től este 6 ig

Müller Adolfné

okl. kozmetikus, Ráday utca 49.

Kiadó föld.

A földeski utfé en 20 katasztrális hold föld. hagyma alá kiadó. Értekezni lehet:

Os Kiss Istvánnal

Hádervary utca 10 szám a. Ugyaxott három katasztrális hold föld eladó.

Kiadó földek.

Több darabba levő földek kiadók felesleg vagy haszonbérbe barmi termény alá. Királyhegyesi utfélen székési féle kiaduloban 82 számú tanya. Értekezni lehet a helyszínen, vagy **Andrássy utca 1 szám alatt** A ref. ó templom mellett.

Ház- és földeladás.

Csókáson, a Bura Jáson féle földből

9 kat. hold tanyaföldem

gazdasági épületekkel

Oláh Imre és Hajdu Pál szomszédságában, valamint a Kossuth-utca 80. sz. alatti házam örökáron szabadkésztől eladó. Értekezni lehet:

Tamás Antalné

Bura Erzsébettel, a feuti sz. alatt

Szt. László Püspök-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes háv víz források természetes forrása 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény csusz, oontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen. 500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagy szabású nyári uszoda 25°C folyton befolyó forrásvízzel, uszítás tanítás, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság:

Komzsik Alajos, a fürdő bérletje.

Legjobb minőségű Györi és Mánási

fehér- és vörös borok, valamint a legjobb minőségű eredeti Kőbányai világos és Szent István dupla malta sör kicsinyben és nagyban

Iríz Sámuel özv. céggel kapható.

Rakosy Ferenc

szája, hogy nála állandóan arazka- meves

heremagot

szel napai, egy kicsinyben, szel nagyban. Értekezni lehet Váradi-utca vendéglőjében,

Félix-fürdő

(Nagyvárad mellett) 49% természetes forrás, reuma, csusz és isciás ellen legjobban javulva. — Uj be rendezés, villanyvilágítással Uszoda, hidegvízgyógyfürdő és napfürdő. Melegkonyha a nap minden szakában. — Prospektust küld az igazgatóság.

lanoló fiúk felvételnek.

Makabört,

libabört, nyúlör, kártyabört, esztrébört és mindenfajta börtöl és gyapjat, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Armin

Deák Ferenc- u 48 szám.
Fácshormérés mellett.

Értesítés.

Előrendi hasábas

tűzifa waggamokot és
Kőbört

jutányos árban a mai naptól kezdve megrendelő.

Szabó Sándor

Állomástér 9. Acsev. állomás
sal szemben.

Makói való

fa fennak

fevételik a

Makói Függet-

len Ujság

nyomdájában

Értesítés.

Fogászati, libák, egész fog
sorok, mágneses pótlás, arany
bél, plasztikból

fogtömések

szűz analgamból és a fog
színével azonos porcellánból,
Fogszívók elhelyezését, fogak
inheritását és hibás fogszorok
stabilizálását elvégelem, 28 éves
fogtechnikus gyakorlatom alatt
1930 éven át Budapesten és
Berlínben is az orvosok tapasztal-
tásaim felhasználásával arra,
hogy ezen szakmában a
nagyérdemű község becses
figyelmébe ajánlom.

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri u.
Böhm-tele ház, Makó.

Eladó földek a város alatt

Verebesben 6 hold,
Brezdesben 2 "
Bánomban 1 "
Ertekezhetni lehet:

Iritz Miksánál.

Disztemetkezési vállalat.		
KISS KÁROLY		
disztemetkezési vállalata.		
Makó	<p>Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.</p>	Fótér
Pontos kiszolgálás.		

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.